

**Plan mot diskriminering och
kränkande behandling
2019**

Långsätters förskola

Innehållsförteckning

Syfte	3
Lagar av relevans till planen	3
Definitioner	4
Vision	5
Likabehandlingsplanen	5
Utvärdering, utvärderingens resultat samt åtgärder	7
Förebygga och motverka diskriminerande och kränkande behandling samt främja rättigheter	8
Mål och Metoder/strategier	
Förebyggande för att motverka trakasserier och kränkande behandling utifrån utvärdering, riskanalys och kartläggning	10
Åtgärder: Hur ska en situation hanteras om den är akut eller om man upptäcker ett mönster i barnens beteende?	12
Uppföljning/Utvärdering	13
Tillsyn	13
Dokument som kan relateras till	13

Syfte

Alla inom förskolan, barn och vuxna, ska främja aktning för människans okränkbarhet, individens frihet och integritet samt se alla människors lika värde.

I vårt arbete med Plan mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling främjar vi barns lika rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller ålder, samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Alla som arbetar i förskolan utgår från den värdegrund som våra läroplaner föreskriver, barnkonventionen samt relevanta lagar. Barnen har rätt till delaktighet och inflytande samt kännedom om sina rättigheter i arbetet med planen.

Lagar av relevans för Planen

Skollagen (2010:800)

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Verksamheten måste bedriva ett målinriktat arbete och genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att barn utsätts för kränkande behandling. Verksamheten är skyldig att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling. Skyldigheten att anmäla och utreda innebär att personalen måste anmäla till förskolechef eller rektor om de får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling.

Förskolechef/rektor anmäler till huvudman, som är skyldig att se till man snabbt utreder och vidtar åtgärder för att förhindra att det fortsätter förekomma. Varje verksamhet ska årligen upprätta en plan för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn.

Diskrimineringslagen (2008:567)

Diskrimineringslagen talar om att vi inte får diskriminera någon i vår verksamhet. Om vi får veta att någon anser sig diskriminerad eller trakasserad är vi skyldiga att utreda och vidta åtgärder. Vi ska arbeta med aktiva åtgärder, som innebär ett förebyggande och främjande arbete för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och

möjligheter. Det förebyggande arbetet ska ske genom att undersöka om det finns risker för diskriminering eller hinder för allas lika rättigheter och möjligheter i verksamheter. Utifrån undersökningen analyseras orsakerna till upptäckta risker och brister. Förebyggande och främjande åtgärder vidtas, följs upp och utvärderas.

Definitioner

Diskriminering

Med diskriminering menas att någon missgynnas eller kränks och kränkningen har samband med diskrimineringsgrunderna. Det är absolut förbjudet för vuxna i förskola att kränka barn.

Kränkande behandling

En kränkning är ett beteende som är oönskat och kränker värdigheten utan att ha ett samband med diskrimineringsgrunderna. Det är barnet som är utsatt som avgör vad som är oönskat och kränkande. För att det enligt lag ska vara fråga om kränkning måste kränkningen vara märkbar och tydlig.

Både barn och personal kan göra sig skyldiga till kränkningar.

Både **trakasserier** och **kränkande behandling** kan vara fysiska (knuffar, sparkar slag), verbala (nedsättande ord, förlöjliganden, ryktesspridning, hot), psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer) och texter/bilder (teckningar, lappar, fotografier, sociala medier).

Diskrimineringar och trakasserier regleras av diskrimineringslagen och bevakas av

Diskrimineringsombudsmannen. **Kränkningar** regleras av skollagen och bevakas av barn- och elevombudsmannen och skolinspektionen. BEO/Skolinspektionen bedömer alla ärenden.

Personalen får inte utsätta barn för straff eller annan negativ behandling på grund av att denne eller en vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller berättat att det förekommer trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när ett barn medverkar som till exempel vittne i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Vision

Vår vision är att ALLA barn och vuxna ska känna sig trygga och lika mycket värda på förskolan. Vi strävar efter att alla vuxna ska ha modet att omedelbart agera mot kränkningar.

I miljöerna ska inte ytor som kan gynna kränkningar finnas utan det ska vara förebyggande miljöer mot kränkningar.

Alla barn ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon av diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn ska behandlas lika. Barnen ska behandlas utifrån sin identitet med respekt och likvärdighet.

Vårt ansvar är detsamma oavsett vad det kallas.

Likabehandlingsplanen

Att särskilt ta hänsyn till när det gäller arbetet med diskriminering och kränkande behandling är följande

- Diskrimineringslagen och skollagen, Förskolans styrdokument, FN:s barnkonvention, Lpfö 18 samt förskolans egna arbetsplaner.
- Kontinuerligt arbete med värdegrundsfrågorna, det fortlöpande arbetet med vår värdegrund samt syn på barn och medmänniskor. Dessa innefattar etiska frågor och normkritiskt agerande.
- Förskolan ska organisera utbildningen så att barnen kan mötas i leken och lärandet tillsammans, samt pröva och utveckla sina förmågor och intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.
- Mångfalden; ta tillvara de influenser som tillförs genom att lyssna på barnens och föräldrarnas erfarenheter.

- Utbildningen ska ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga till empati och omtanke om andra genom att uppmuntra och stärka deras medkänsla och inlevelse i andra människors situation.
- Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt.
- Barn i behov av särskilt stöd ser vi som barn med möjligheter. Vi tänker inkluderande, dvs. som ett barn i gruppen som ska ges möjlighet till lek och lärande genom utmaningar och tilltro.
- Systematiskt reflekteras vårt pedagogiska uppdrag i mötet med barnen. Dokumentationen sker utifrån hur vi pedagoger agerar och organiserar den pedagogiska miljön på förskolan. Samt utifrån de värderingar som finns i förskolan.
- Kvalitetssäkring – varje år utvärderas arbetet med likabehandling och att aktuella förbättringsåtgärder genomförts. Uppföljning sker kontinuerligt
- Samverkan förskola – hem: kontinuerlig information till föräldrar om vårt arbete i form av dokumentation, informationsbrev, information på White boardtavla samt föräldramöten.
- Ansvarig för planen är rektor på förskolan.

Utvärdering, utvärderingens resultat samt åtgärder

Utifrån kartläggning och utvärdering av utbildning/miljöer sker en nulägesanalys kontinuerligt i avdelningens arbetslag och tvärgrupp.

Barnen får möjlighet om de vill, att ta kort på de platser de känner sig obekväma eller otrygga, där de känner att en situation som är kränkande kan uppstå. Det genomförs trygghetsvandringar och samtal med barnen. Det sker observationer av verksamheten och de pedagogiska miljöerna.

Vi strukturerar arbetet med att främja rättigheter och förebygga/ motverka kränkningar genom att kontinuerligt kritiskt granska

- Organisationens struktur, arbetsformer och regler.
- Bemötande gentemot barn och vårdnadshavare. Analyserar attityder - värderingar och inflytande – delaktighet.
- Arbetsmiljön, hur ser den pedagogiska atmosfären ut. På vilket sätt förhåller sig pedagogerna samt annan personal gentemot varandra.
- Tillgänglighet i miljöerna för barn med kronisk sjukdom eller funktionshinder. Möter den pedagogiska miljön deras behov?
- Analysera om förskolan utgör en säker miljö ute såväl som inne för att skapa trygghet.
- Vilket pedagogiskt material arbetar vi med; böcker, sånger, leksaker, utklädningskläder, skapande material och övrigt material som finns att tillgå på förskolan.
- Mångfald; syns det att vi arbetar med mångfald i verksamheten. Vilka rutiner finns för att välkomna barn med invandrabakgrund, funktionshinder eller andra särskilda behov.
- Kommunikation; på vilket sätt förmedlas information angående plan mot diskriminering och kränkande behandling till vårdnadshavare och hur förankras och upplyses barnen i arbetet. Hur ser tillgängligheten ut och hur informeras gammal som ny personal om planen?

- **Kompetensutveckling;** Hur är vår kunskap/föreställning om frågor som gäller etniska grupper, hetero normativitet, genus, religion och funktionshinder? Vilken kunskap behöver vi utveckla/komplettera? På vilket sätt ska denna utbildning ske, genom diskussionsforum, föreläsningar eller på annat vis.

Förebygga och motverka diskriminerande och kränkande behandling samt främja rättigheter

Religion

Mål: Alla ska känna att de blir respekterade oavsett religion

Metod: Vi samtalar med barnen när de har funderingar kring olika religiösa aspekter. Vi samtalar kring att alla har olika trosuppfattning och det finns inget fel sätt att tänka kring det.

Etnisk tillhörighet

Mål: Alla våra barn ska vara respekterade oavsett hudfärg och språk

Metod: Vi arbetar med en tydlig dialog med barnen när situationer som kan leda till kränkningar uppstår. Vi arbetar även med litteratur som visar på olikheter och likheter samt olika slags situationer som kan uppstå.

Kön

Mål: Vi gör inte skillnad på kön.

Metod: Vi diskuterar kontinuerligt i arbetslaget om bemötande mot barnen. Vi arbetar med att lägga fokus på individen utifrån ett genusneutralt tankesätt.

Funktionshinder

Mål: Alla barn som har någon slags funktionsnedsättning ska bli likvärdigt bemötta och inte särbehandlas, utom vid behov.

Metod: Vi anpassa den pedagogiska miljön samt arbetslagets arbete efter de behov som i finns i aktuell barngrupp.

Ålder

Mål: Att mer se till barnets mognad och intresse än den fysiska åldern

Metod: vi anpassar verksamheten och tvärgrupperna utifrån barnens inflytande, intressen och enskilda utveckling.

Sexuell läggning

Mål: Barns olika familjekonstellationer ska respekteras

Metod: Vi ska inte ha fördomar utan ha ett öppet sinne. Besvara barnens frågor om hur olika familjer kan se ut. Vara tillåtande och lyhörda för barnens lek och nyfikenhet.

Könsöverskridande identitet

Mål: Att få känna att det är OK att vara olika

Metod: Ta till vara på tillfällen att på ett respektfullt sätt tala om våra olikheter.

Mål och Metoder/strategier: Förebyggande för att motverka trakasserier och kränkande behandling utifrån utvärdering, riskanalys och kartläggning

Ledningens ansvar

- Kompetensutveckling
- Involvering av förskolans intressenter
- Tydliga rutiner för hur personal ska agera
- Granskning av egna organisationen
- Tillfälle till uppföljning och utvärdering
- Att anmäla till huvudman och i vissa fall även en orosanmälan

Upptäcka/kartlägga: Hur gör vi för att upptäcka att diskriminering/kränkning förekommer?

1. Planerade samtal som genomförs kontinuerligt med syfte att ta reda på atmosfären i barngruppen och på förskolan med barn, pedagoger och vårdnadshavare.
  - a) Regelbundna och strukturerade samtal/intervjuer med barnen om hur de trivs, hur de kan påverka, kamratrelationer och lekar. Här ansvarar avdelningspedagogerna.
  - b) Medarbetarsamtal/lönegrundande samtal två gånger om året. Rektor och medarbetare ansvarar.
  - c) En bra dialog med vårdnadshavare dagligen samt utvecklingssamtal en gång om året och fler vid behov. Ansvarspedagoger och vårdnadshavare ansvarar.
  - d) Kontinuerlig uppföljning på personliga utvecklingstiden.
2. Övriga insatser för att upptäcka diskriminerande och kränkande behandling.
  - a) Pedagogerna är observanta och skapar rutiner för att ha en god uppsikt både ute och inne.
  - b) Incidentrapporter som dokumentation och analys
  - c) Barnobservationer och övrig dokumentation sker kontinuerligt i arbetslaget.
  - d) Pedagogerna är uppmärksamma på om barnen blir kränkt av någon vuxen.

Utreda: Hur agerar vi om något händer?

1. Vi ingriper och visar att kränkningen inte är acceptabel
2. Vi samlar in information genom samtal med de berörda, enskilt eller tillsammans. Samtalen genomförs av pedagog på avdelningen och anpassas efter situationen och barnens mognad
3. Orsakerna till den uppkomna situationen identifieras och analyseras av pedagogerna samt nödvändiga åtgärder
4. Vid kränkning av ett barn kontaktas vårdnadshavare omgående för information eller senast vid hämtning. En kränkning ska också anmälas till huvudmannen.
5. Samtal om det som inträffat sker med samtliga inblandade (barn, pedagog och vårdnadshavare). Om åtgärdsplan upprättas ska det framgå: Vad som ska göras? Vem som är ansvarig? och När det ska vara genomfört?
6. Om personal misstänks för kränkning ska rektor ansvara för utredningen. Eventuellt tillsammans med facklig representant. Samtal och upprättande av åtgärdsplan genomförs
8. Uppföljning, utvärdering och avslutande samtal genomförs

Åtgärder: Hur ska en situation hanteras om den är akut eller om ett mönster upptäcks i barnens beteende?

Kortsiktigt måste situationen lösas, men i ett långsiktigt perspektiv ska det ses över vilka insatser som ska göras för att skapa en förändring i attityd och förhållningssätt antingen det gäller barn eller vuxen.

På kort sikt ska följande göras

- Omedelbart sätta stopp för kränkningen
- Utredning ska påbörjas omgående enligt de rutiner som finns tillsammans med pedagoger, föräldrar och rektor.
- Dokumentera alltid vad som hänt, vilka åtgärder som satts in och resultatet
- Alla parter ska vara med i utredningsprocessen och åtgärdsplanen
- Uppföljning, utvärdering eventuellt ny plan - var, när och hur

Långsiktiga insatser

- Se över miljön kontinuerligt så god uppsikt garanteras samt att miljön är tillgänglig för alla barn
- Diskutera kontinuerligt om atmosfären i arbetslaget och toleransen mot det vi är ovana vid. Då höjs medvetandet om våra fördomar samt vår kunskap
- Noggrant analysera hur vi hanterar konflikter, små som stora, med hänsyn till alla inblandade parter. Få de berörda att försonas och få en förståelse för situationen utan att skambeläggas.
- Planen ska vara känd och tillgänglig för vårdnadshavarna.

Uppföljning/Utvärdering

Plan mot diskriminering och kränkande behandlings mål, metoder och strategier följs upp och utvärderas minst en gång per år. Vi ser på vad som hänt under året, vad som vi gjorde bra och vad vi behöver förbättra. Det vi gör bra vill vi kvalitetssäkra och det vi vill förbättra sätter vi nya mål med insatser för.

Tillsyn

Tillsyn sker av DO, Diskrimineringsombudsmannen, www.do.se och BEO, Barn och Elevombudet på Statens skolinspektion, www.skolinspektionen.se

Dokument som kan relateras till

FN:s Barnkonvention

Läroplanen för förskolan (Lpfö 2018) www.skolverket.se

Allmänna råd och kommentarer: *För arbetet med att främja likabehandling*
www.skolverket.se

Förebygga diskriminering, främja likabehandling i förskolan www.do.se

”Har du tänkt på...

***...att det inte handlar om rätten att vara annorlunda – utan om
rätten att vara sig själv?”***